

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș și Nadejda Toma,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bradu Valentina în cauza penală în privința lui

Grosu Ion Fiodor, născut la 13 august 1992, originar r-nul Ialoveni, s. Dănceni și locuitor r-nul Criuleni, s. Ohrincea.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.12.2014 - 13.05.2016;

Instanța de apel: 13.06. - 31.10.2016;

Instanța de recurs: 27.01. - 06.06.2017.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 13 mai 2016, Grosu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt*, că Grosu Ion la 23 noiembrie 2014, aproximativ la ora 00:30, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, aflându-se în apropierea magazinului alimentar amplasat pe str. Zelinski, 4, mun. Chișinău, a apucat-o pe cet. Trohin Natalia, de umărul scurtei și comunicându-i să meargă cu el a îmbrâncit-o și a amenințat-o cu un cuțit pe care la pus în regiunea gâtului, după care s-au deplasat în direcția blocului locativ amplasat pe adresa str. Titulescu, 20, mun. Chișinău.

Între timp tot el, Grosu Ion, i-a aplicat câteva lovituri cu mâinile și picioarele unei persoane necunoscute care a încercat să contracareze acțiunile ilegale, după care a ajuns-o din urmă pe cet. Trohin Natalia care a încercat să fugă și punându-i din nou

cuțitul la gât, a amenințat-o cu omor.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Grosu Ion să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În susținerea apelului, procurorul a invocat, că inculpatul nu a recunoscut vinovăția de săvârșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu, or, prima instanță la compartimentul individualizării pedepsei, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia, care în viziunea apelantului a fost considerată prea blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, la capitolul individualizării pedepsei, prima instanță a ținut pe deplin cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume de faptul că infracțiunea potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, că inculpatul este caracterizat pozitiv, pentru prima dată este tras la răspundere penală, iar faptul că inculpatul nu recunoaște vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate în coroborare cu prevederile art. 24 alin. (4) Cod de procedură penală, nu împiedică aplicarea art. 90 Cod penal.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În susținerea cerințelor, procurorul a invocat, că instanțele de fond la compartimentul individualizării pedepsei, nu au ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume de faptul, că inculpatul nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, fiind reținut imediat după săvârșirea infracțiunii, în prima instanță nu s-a căut de cele săvârșite, iar la examinarea apelului s-a eschivat de a se prezenta în ședințele de judecată, decizia fiind pronunțată în absența inculpatului.

Astfel, în opinia acuzării, prima instanță greșit a aplicat iar instanța de apel greșit a menținut aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, or, decizia instanței de apel nu cuprinde o motivare care ar reflecta oportunitatea aplicării în privința inculpatului a suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, adică instanțele de fond nu au constatat și stabilit circumstanțele cauzei și persoana inculpatului, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute real pedeapsa stabilită.

Mai mult, în opinia procurorului, soluția instanței de apel este greșită și din considerentul, că inculpatul a săvârșit o infracțiune care potrivit art. 16 Cod penal se clasifică în categoria infracțiunilor grave, iar în speță lipsesc circumstanțe atenuante, respectiv aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este o soluție inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

6. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze parțial hotărârea atacată și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu prevederile art. art. 414-417 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuie să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

În speța de referință, Colegiul penal susține că obiectul contestării hotărârilor judecătorești, atât în instanța de apel cât și în instanța de recurs, l-a constituit revocarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar conform pct. 10) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În acest context, instanța de recurs relevă că, potrivit art. 75 Cod penal, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite.

Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere și persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa

antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Ulterior, după stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, în cazul aplicării pedepsei închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie executată real ori, în perspectiva personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei în privința vinovatului pentru perioadă de probațiune stabilită de instanța de judecată.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia.

În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de apel, se constată că aceasta nu a motivat decizia sub aspectul temeiurilor întrunite de inculpat pentru stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia, ținând cont și de faptul că în apelul procurorului, a fost solicitată excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece inculpatul vina în săvârșirea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o.

În consecință, instanța de recurs va admite recursul ordinar declarat cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, de către aceeași instanță.

La o nouă judecare a cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de argumentele formulate în apel, recurs și de cele expuse în prezenta decizie, să înlăture încălcările de lege menționate și să pronunțe o nouă hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bradu Valentina, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, în cauza penală privindu-l pe *Grosu Ion Fiodor*, în partea stabilirii pedepsei și se dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, decizia instanței de apel se menține.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 06 iulie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Nadejda Toma